

Beszélgetés Klemencsics Andrással

az Erdészeti Főosztály vezetőjével

– *Ide s tova egy éve, hogy átvetted a Főosztály vezetését. A feladat szétziláló-dott szakmánkban nem irigylésre méltó.*

– Más feladatott kell ellátnom, mint annak előtte. Előző beosztásomban egy igazgatóságot, egy területi egységet vezettem. Most igazából országosan az egész szakmapolitikáért kell felelnem, illetve ezen a szinten kell képviselnem az ágazat érdekeit. Az itteni álláspont szerint a Minisztérium elképzeléseinek realizálása a szakma felé.

– *A két érdek olykor nem mindenben egyezik.*

– Munkámat akkor látom el jól, ha mindkét irányú elvárásnak meg tudok felelni, aminek az a feltétele, hogy mindkét oldalról reális, végrehajtható elgondolások, célok kerüljenek a főosztály elvégzendő feladataihoz.

– *Úgy tűnik, hogy ez nem mindig sikerül.*

– Ha ezt valaki így látja, bizonyára van benne igazság, de nincs okozat ok nélkül. Ugyanis hiánycikk a nagyformátumú politikus, aki az erdészet ügyéért kiállna és megfelelő lobbizással meg tudná győzni a szakmánkhoz kevésbé értő politikusok többségét a lényegi kérdésekben. Így csak a jóindulathoz bízhatunk, illetve abban, hogy a döntéshozók elhiszik azt, hogy adott esetben érveink nem hamisak, és elsősorban a magyar erdők érdekeit képviselik. Történelmi időkben volt az az idilli helyzet, hogy az ágazat dolgozta ki az igényeihez szükséges jogszabályi környezetet, terjesztette elő, majd vette górcső alá az illetékes parlamenti bizottság, és ezután döntött. De ne felejtjük, hogy akkor az ország erdőterülete, az ágazat nemzetgazdaságban betöltött szerepe is nagyságrenddel nagyobb és meghatározóbb volt, mint manapság.

– *Mennyi a deficitünk az optimumhoz képest?*

– A 2006. évi költségvetés 4,2 milliárd forintot tartalmaz erdészeti feladatok címen. Ez az összeg lényegében a gazdálkodók járulékából származó befizetéssel egyezik. Nem tartalmaz előirányzatot a közfeladatok, illetve az erdészeti támogatások fedezésére. Az optimum az lenne, ha a költségvetés ugyanannyit adna, mint amennyi a járulékbefizetés. Akkor, mondhatni, valamennyi gondunk megoldódhatna. A jelen, szorító költségvetési helyzetben csak a megfelelő politi-

kai hozzáállás orvosolhatná a kialakult hátrányos állapotot.

– *Az Erdészeti Hivatalból Főosztály lett, nem is olyan régen, nem jelent bát-rányt ez a státusváltás a mindennapi munkában?*

– A Hivatal egy kiemelt funkciót jelent a Főosztályhoz képest. A belső hierarchiában most egyike lettünk a 22 főosztálynak, noha az ország egyötödnyi területének sorsa múlik részlegünk tevékenységén. Természetesen nem azon függ a munka eredményessége, hogy hogyan hívják a részleget, de a hivatali titulus jelzi azt, hogy az abban folyó munkára több figyelem fordítódik.

– *Kétségtelen, bár az is igaz, hogy egy hivatali is lehet főosztályként kezelni, míg a fordítottja már kevésbé lehetséges. Mégis, meg kell jegyezni, hogy az ötvenes években, – amikor a magyar erdőgazdálkodás, tagadhatatlanul aranykorát élte – az akkori Országos Erdészeti Főigazgatóság élén a főigazgató miniszterhelyetesként irányította az ágazatot.*

– Való igaz, az ágazatunk az aranykorát élte. A mostani helyzet akkor lehet sérelmes, ha a protokoll szabályai szerint folynak a különböző ügyekben a tárgyalások, hiszen, mondjuk, amíg a KVVM-en belül Természetvédelmi Hivatal működik, az FVVM-en belül csak Erdészeti Főosztály. Nevében és paritásában sem egyenrangú a kettő. Éppen ezért mindenféleképpen szükség lenne az erdészeti kiemelt szinten való megjelenítésére a minisztériumi struktúrában.

– *Mi az oka annak, hogy folyamatosan veszítünk presztízsünkben?*

– Mint említettem, a megfelelően hatékony képviselő hiánya. Valószínű –

képviselői szemmel nézve – erdőügyben nem lehet látványos eredményt elérni. Hovatovább – talán kissé profán a hasonlat – egy iskolatej-akció mellett lobbyzni egy politikusnak nagyobb eredményt hozhat, mint az erdeink fenntartása ügyében kiállni.

– *Súlyosbítja a helyzetet, hogy az erdészet területi érdekei eltérnek egymástól, ezért a politikusok győzködése, más-más érvekkel, elbizonytalanítja a legjobb szám-dékkal boztaállók képviselőit is. Magasabb helyeken – vagy a magaslesekben – való győzködés hatásairól már nem is beszélve.*

– Kétségtelen, ez is közrejátszhat abban, hogy a politikusok a nem egybecsengő érvek hatására elbizonytalanodnak és „igazságosítás” helyett az erdészeti ügyek rendre a sor végére maradnak és a szakma, az erdészek megegyezését várják. Ennek az egységnek a megteremtése kiemelt feladat kell legyen, nem csak a főosztály hanem valamennyi a szakmáért felelősen gondolkodó számára. További fontos feladatnak látom az államerdészet egységének megteremtését. Erre jó, ha egy év áll rendelkezésre, hiszen az ÁPV Rt. 2006 végéig még jelen felállásában működik. Hogy azután mi lesz, erről még nem született döntés. Az egységes állami erdőkezelés megteremtése szükséges. Az ÁPV Rt. 2006-os átszervezésével remélhetőleg ez a kérdés is megoldódik.

– *A köztudatban ismét felmelegedett az erdők egy részének sajátos privatizációjáról szóló elképzelés, mely előterjesztés formájában már több, mint szóbeszéd.*

– Úgy tudom, hogy ez a kérdés nagyon napirenden.

– *Várható-e változás a járulékfizetés terén, és ha igen, milyen?*

– Folyamatban van az erdőtvény módosítása. Hamarosan tárcaközi egyeztetésre kerül, de ez még nem tartalmazza a járulékkal kapcsolatos módosításokat, habár az már paragrafus szinten kidolgozásra került. 2007-től működhetnek a Nemzeti Agrárvidék-fejlesztési Terven kereteiben az új uniós társfinanszírozású erdészeti intézkedések. Az új uniós társfinanszírozású támogatási rendszer részleteinek ismerete és a jelenlegi erdőfenntartási rendszer átalakítási lehetőségei, amik meghatározzák a jelenlegi rendszer átalakítását. Hogy miképpen, abba természetesen be kell vonni valamennyi érdekeltet. A lényeg, hogy átalakítás történjen és ne a

rendszer összeomlása következzen be. A jelenlegi rendszer előnyeinek megtartása mellett szükséges, hogy a rendszer kifuttatása is tervezhetően megtörténjen. Ez 2006. egyik legfontosabb feladata.

– *Ha nem lesz alap, mi lesz a nevelővágásokkal?*

– Egy kérdés, amit meg kell oldani.

– *Javulnak-e a magánerdőgazdák működési feltételei?*

– Konceptiót dolgoztunk ki a magánerdők birtokpolitikai rendszerének megteremtésére. Ez egy több törvényt érintő, módosító csomagot jelent. A lényeg a jelenlegi osztatlan, közös kezelésből adódó lehetetlen állapot jogi feloldása. Ehhez az erdőtörvényen kívül még több egyéb törvényt is módosítani kell, melynek következtében – reményeink szerint – a mintegy 250 ezer hektár elhanyagolt erdőkből is elindítható a szakszerű gazdálkodás. Ehhez az öröklés kérdését, az erdő megosztásának szabályozását és az osztatlan közös tulajdonból fakadó gátló tényezőket kell feloldani.

– *Várható-e változás az ültetvényeszerű erdők, a védett erdők és a gazdasági erdők funkciójának törvényi elkülönítésében?*

– Az új erdőtörvény-tervezet foglalkozik ezzel. Belép a szabadrendelkezésű erdők jogi kategóriájába. Ha valaki saját pénzén, támogatás nélkül ültet erdőt, bármely céllal, szabadon rendelkezhet vele. Természetesen nyilvántartást vezetünk róla.

– *Mi várható 2006-ban a támogatások terén?*

– Az erdőtelepítéseknél az uniós társfinanszírozás már működik, melynek keretén belül 15 ezer hektár erdőt telepítünk. A nemzeti forrású erdőtelepítés determinációjára rendelkezésre állnak a források. Mint már beszélgetésünk elején említettem, az erdészeti feladatok jogcím erősen forrás hiányos. Az elkövetkező hetekben ennek a sorsa is el kell dőljön.

– *Mi lesz az úgynevezett küszöb alatti erdőkkel?*

– 2007-től ezekre az erdőkre már lesz uniós társfinanszírozási forrás, de csak azoknál, amelyek magán tulajdonban vannak. Ezeknek az erdőeknek a fenntartása közérdek és a magánerdő-tulajdonost nem érheti hátrány. Nyilván az állami erdőkezelésnek mind a jó, mind a rossz adottságú erdők fenntartásáról gondoskodnia kell. A korábbi kérdésre visszautalva, itt a jelenlegi rendszer által kezelt kiegyenlítő funkció az ami a későbbiekben is működtetni szükséges az állami erdők vonatkozásában.

– *A Nemzeti Erdőprogram megvalósításához 2006-ra be lett állítva 700*

millió igény. Úgy bírlük, valahol eltűnt a költségvetésből.

– 2006–2015 időszakára évre bontva kellett költségtervet készítenie a Főosztálynak. A 2006-ra készített feladattervet a Minisztérium elfogadta az elmúlt év augusztusában, de az ehhez kapcsolódó forrástervezetet a költségvetés már nem tartalmazza.

– *Olykor fals bangokat lehet hallani az energiaerdőkkel kapcsolatban. Hovatovább már csak két választék lesz, a rönk és a tűzifa.*

– A „zöld áram” előállítás támogatása ezt vonja maga után. Ez piaci következmény, mint ahogy a választékszegényedés és a lakossági fogyasztói ármövedékes is. Az erdőben a folyamat kárt nem okoz, hiszen több faanyagot nem termelünk ki, mint korábbi hosszú évek során kitermelünk, ami bőven belül van az erdőtervi lehetőségen. Az évi 12 millió növedékből egyébként évi 7 millió köbmétert érint a fűrés. Ehhez a mennyiséghez elméletben még hozzáadhatjuk a pillanatnyilag nem működő 250 ezer hektár magánerdőből és a kilencvenes években tízezer hektár számra szintén magánosok által telepített erdőkből kitermelhető mennyiséget.

A fás szárú, energetikai célra használható növények termesztése a mezőgazdasághoz fog tartozni. Ezzel kapcsolatosan már a módosított erdőtörvény sem tartalmaz előírásokat.

– *Milyen a viszony a természetvédelemmel?*

– Úgy érzem, meg tudjuk találni a közös pontokat, ahonnan tovább lehet lépni. Nincs más alternatíva. Ilyen közös cél lehet a 2007-től várható uniós támogatás megszerzésével kapcsolatos közös munka.

– *Kérdeznem kell az erdő és a vad kapcsolatáról. Csökkennek-e a jelenlegi vadászterületek?*

– Elsődleges az erdő, ehhez kell igazítani a vadlétszámot. Ahol egy kézben

van az erdő és a vad, ott különösebb gond nincs. Ellenkező esetben természetesen fennáll az érdekkülönbség. A földtulajdonhoz kötött vadászati jog valószínűleg megoldja a problémát. A vadászterületek csökkentése nehéz ügy, mert a vadászat a nagypolitika látókörében van, és így pusztán szakmai érvekkel nehéz eredményt elérni. Mindenesetre a vadkár kérdésében javítana a helyzetet.

– *Jószérivel nincs rendezvény, ahol ne lennél ott és rövid tájékoztatást ne adnál a rendezvény témakörébe tartozó aktualitásokról.*

– Örülök, ha ezt így látod, mert úgy gondolom ez is hozzátartozik a munkámhoz, és talán, így még hitelesebb az információ. Úgy gondolom, hogy ez a minimum, amit egy főosztály megtehet, és meg is kell tennie. A szakma a kommunikációra mindig készen állt, a baj az, hogy a kommunikátorok nem keresik a szakmát. Kétségtelen, hogy ha az ő fejükkel gondolkozunk, szakmánknak kevés eleme van, ami a társadalom számára látványos, kivéve a véghasználatokat, de az is, ahogy szokták mondani, „mínuszos” hír. Valóban többet kell tennünk a felvilágosító munkában, de ehhez jelentős anyagforrások is kellenének. A Nemzeti Erdőprogram kiemelt célprogramként kezeli a kommunikációt, ami megfelelő forrásokkal felszerelve jelenthetné az erdészeti számára a szakma és a társadalom oldaláról egyaránt szükséges kommunikáció alapjait.

– *Köszönöm a beszélgetést.*

– Én is köszönöm a lehetőséget és kívánok az Országos Erdészeti Egyesület valamennyi tagjának, minden magyar erdésznek, az erdő érdekében segítő munkálkodóknak boldog, eredményes és erdőben gazdag újesztendőt.

Pápai Gábor

Jó szerencsét!

A Selmeci Társaság alapvetően hagyományaink őrzésének és ápolásának szenteli munkásságát. Ezáltal célunk szakmánkkal kapcsolatos hagyománytörténeti és szakmai könyvek kiadása.

Mindezek keretében örömmel tudatjuk a Erdész Társadalommal, hogy eddigi kiadványaink mellett legyártásra kerül az erdészcsillaggal ellátott övcsat

is. A gyártás időpontja előreláthatóan január végére, február elejére tehető. Az övcsat (3000 Ft., sárgaréz) megrendelhető a Selmeci Társaság honlapján.

Üdv az erdésznek!

Elérhetőségeink:

Cím: 9400, Sopron Ady u. 5.

Honlap: www.st-selmec.hu

E-mail: selmec@st-selmec.hu

Tel: 30/278-7257

Inhaizer Hubert Nimród

a Selmeci Társaság elnöke